

บทที่ 7

สรุป อภิปรายผลและ เสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐในช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 6 ตุลาคม 2519 และ 17-20 พฤษภาคม 2535 ซึ่งทั้งสามเหตุการณ์ถือเป็นวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่สำคัญของประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์เหตุการณ์ดังกล่าวภายใต้กรอบแนวคิดของ Mcquail เกี่ยวกับเรื่องบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยได้มองบทบาท 3 ด้านคือบทบาทในด้านการให้ข่าวสารข้อมูล บทบาทในด้านการอธิบาย ตีความ และแสดงความคิดเห็น และบทบาทในด้านการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถสรุปบทบาทและเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐได้ดังนี้

บทบาทด้านการให้ข้อมูลข่าวสารข้อมูล

บทบาทการให้ข้อมูลข่าวสารข้อมูลเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้งสยามรัฐและไทยรัฐได้แสดงบทบาทดังกล่าวในวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งสามครั้งดังนี้

บทบาทเชิงข่าวสารข้อมูลของสยามรัฐ

โดยทั่วไปเนื้อหาของหนังสือพิมพ์สยามรัฐคือข่าวหนัก(Hard News)ซึ่งได้แก่ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ทั้งนี้การให้น้ำหนักข่าวจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งหากช่วงระยะเวลาที่สถานการณ์ทางการเมือง เข้มข้นขึ้นสยามรัฐก็จะให้น้ำหนักกับข่าวดังกล่าวมากขึ้น

ในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516, 6 ตุลาคม 2519 และ 17-20 พฤษภาคม 2535 ก็เช่นกัน สยามรัฐได้รายงานสถานการณ์ดังกล่าวอย่างละเอียดและมีความต่อเนื่อง

เริ่มจากกระแสการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของนิสิตนักศึกษาและประชาชนในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 สยามรัฐได้เริ่มเปิดประเด็นตั้งแต่วันที่มีการประกาศจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญไปจนถึงการบินหนีไปต่างประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งรวมแล้วมีการเสนอข่าวดังกล่าวในหน้า 1 ถึง 27 ข่าวจากทั้งหมด 87 ข่าวคิดเป็นร้อยละ

การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการพาดหัวข่าวที่รายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายนิสิตนักศึกษา 6 ครั้ง ขณะที่พาดหัวข่าวที่รายงานความเคลื่อนไหวกระแสสนับสนุนจอมพลถนอม

กิตติขจรเพียง 4 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงทิศทางการพาดหัวข่าวที่มีความโน้มเอียงไปทางฝ่ายนิสิตนักศึกษามากกว่า

ช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งมีชนวนความขัดแย้งมาจากการเดินทางกลับเข้ามาประเทศไทยของจอมพลถนอม กิตติขจร สยามรัฐได้รายงานข่าวดังกล่าวนับตั้งแต่ก่อนการเดินทางเข้ามาจริงของจอมพลถนอม กิตติขจรโดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วสยามรัฐเสนอข่าวดังกล่าวในหน้า 1 ถึง 42 ข่าวจากทั้งหมด 182 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 23

การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการพาดหัวข่าวที่รายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายต่อต้านจอมพลถนอม กิตติขจรถึง 20 ครั้ง ขณะที่พาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายสนับสนุนจอมพลถนอม กิตติขจรเพียง 9 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงทิศทางการพาดหัวข่าวที่มีความโน้มเอียงไปทางกระแสการต่อต้านจอมพลถนอม กิตติขจรมากกว่า

ช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 ซึ่งเกิดความขัดแย้งเรื่องที่มาของตำแหน่งนายกรัฐมนตรีว่าจะมาจากการเลือกตั้งหรือไม่ และเมื่อพลเอกสุจินดา คราประยูรขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีโดยไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งทำให้เกิดกระแสต่อต้านจากประชาชน สยามรัฐได้เสนอข่าวดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมเสนอทั้งหมดถึง 54 ข่าวจากทั้งหมด 83 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 65

การรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการพาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งถึง 29 ครั้ง ขณะที่พาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายสนับสนุนเพียง 12 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงทิศทางการพาดหัวข่าวที่มีความโน้มเอียงทางกระแสการต่อต้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

จากวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่นำมาศึกษาทั้งหมดแม้โดยภาพรวมแล้วสยามรัฐจะยืนอยู่ข้างกระแสเสียงเรียกร้องของฝ่ายประชาชนดังที่เห็นได้จากความโน้มเอียงในการพาดหัวแต่อย่างไรก็ตามพบว่า

1. ในช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง สยามรัฐมีความระมัดระวังในการนำเสนอ การพาดหัวข่าวมีลักษณะที่เป็นกลางและเนื้อหาข่าวเป็นการเสนอทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน

ตัวอย่างเช่น การเสนอข่าวการเรียกร้องรัฐธรรมนูญครั้งแรกก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ที่พาดหัวข่าวธรรมดาในฉบับวันที่ 6 ตุลาคมว่า "กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญออกโรงครั้งแรก" เนื้อหาข่าวมีการสัมภาษณ์พันเอกณรงค์ กิตติขจรประกอบด้วย

2. ในวันที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองพร้อม ๆ กับมีความรุนแรงเกิดขึ้นโดยที่ไม่

อาจคาดเดาได้ว่าสถานการณ์จะลงเอยในรูปแบบใด สยามรัฐจะหลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่ให้ภาพลบแก่รัฐบาลโดยใช้วิธีนำเอาตัวเหตุการณ์มาพาดหัวข่าว กล่าวคือ

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 สยามรัฐในฉบับวันที่ 15 ตุลาคมพาดหัวข่าวใหญ่ว่า "เหตุการณ์นองเลือดยังไม่สงบ ตายแล้ว 200 บาดเจ็บนับพัน"

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 สยามรัฐในฉบับวันที่ 6 ตุลาคม 2519 พาดหัวข่าวใหญ่ว่า "นองเลือดแล้ว"

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 สยามรัฐในฉบับวันที่ 19 พฤษภาคมพาดหัวข่าวใหญ่ว่า "จราจลกลางเมืองราบ จูโจมจับจำลอง"

แสดงให้เห็นว่าเมื่อวิกฤตการณ์ทางการเมืองมาถึงจุดที่รุนแรงที่สุด สยามรัฐเลือกที่จะรักษาองค์กรไว้มากกว่าที่จะปะทะกับอำนาจรัฐ

บทบาทเชิงข่าวสารข้อมูลของไทยรัฐ

บทบาทด้านให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจถือเป็นบทบาทที่โดดเด่นมากที่สุดในการบรรดาบทบาททั้งสามด้านของไทยรัฐ

ทั้งนี้แม้ว่าไทยรัฐจะเป็นหนังสือพิมพ์เชิงประชานิยม แต่เมื่อเข้าสู่ภาวะวิกฤตการณ์ทางการเมือง ไทยรัฐสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ซึ่งจะเห็นได้จากน้ำหนักรายการข่าวหน้า 1 ที่เปลี่ยนไปจากข่าวอาชญากรรมและข่าวทั่วไป ไปเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตการณ์ทันที

เริ่มจากในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ไทยรัฐเสนอข่าวเสนอประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญทั้งหมด 9 ข่าวจากจำนวนทั้งหมด 83 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 11

การเสนอข่าวดังกล่าวเป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายนิสิตนักศึกษาที่เรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญถึง 4 ครั้ง ขณะที่พาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรเพียง 2 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงทิศทางการพาดหัวที่มีความโน้มเอียงไปทางฝ่ายนิสิตศึกษามากกว่า

ช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 นับตั้งแต่วันที่เริ่มเปิดประเด็นการเดินทางกลับเข้ามาประเทศไทยของจอมพลถนอม กิตติขจร ไทยรัฐได้นำเสนอประเด็นดังกล่าว 18 ข่าวจากจำนวนข่าวทั้งหมด 138 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 12

การเสนอข่าวดังกล่าวเป็นการพาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายต่อต้านการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร 8 ครั้ง ขณะที่พาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายสนับสนุน 3 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงทิศทางการพาดหัวข่าว

ที่มีความโน้มเอียงไปทางกระแสต่อต้านมากกว่า

ช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 ซึ่งเกิดกระแสการคัดค้าน นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ไทยรัฐนำเสนอประเด็นดังกล่าว 38 ข่าวจากจำนวน ข่าวทั้งหมด 190 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 20

การเสนอข่าวดังกล่าวเป็นการพาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของการคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งถึง 18 ครั้ง ขณะที่พาดหัวข่าวที่เป็นการรายงานการสนับสนุนเพียง 5 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงทิศทาง การพาดหัวที่มีความโน้มเอียงไปทางกระแสคัดค้านมากกว่า

จากวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้ง 3 ครั้ง ไทยรัฐได้ทำหน้าที่ให้ข่าวสารข้อมูลและความรู้ความเข้าใจกับผู้อ่านเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ดังกล่าวอย่างละเอียด แม้ว่าไทยรัฐจะเป็นหนังสือพิมพ์เชิงประชานิยมที่มุ่งเสนออาชญากรรมและข่าวทั่วไปมากกว่าข่าวการเมืองก็ตาม

หากวิเคราะห์ในเชิงบทบาทต่อพัฒนาการทางการเมือง กล่าวได้ว่าไทยรัฐมีความโน้มเอียงที่ยืนอยู่ข้างกระแสของประชาชนเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากทิศทาง การพาดหัวข่าวที่ส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝ่ายประชาชนมากกว่า อย่างไรก็ตามในช่วงเริ่มต้นของวิกฤตการณ์ทางการเมือง ไทยรัฐมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวประการหนึ่งคือความระมัดระวังในการเสนอข่าวมีอยู่ค่อนข้างสูง และยิ่งในวันที่เกิดวิกฤตการณ์ซึ่งมีการปะทะกันระหว่างทหารและเจ้าหน้าที่รัฐบาลกับประชาชนหรือการกวาดล้างประชาชนที่ชุมนุมต่อต้านแล้ว ไทยรัฐจะหลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่กระทบกระเทือนกับรัฐบาลทันที แสดงให้เห็นว่าเมื่อถึงจุดวิกฤตแล้ว ไทยรัฐเลือกที่จะรักษาองค์กรไว้มากกว่าที่จะปะทะกับอำนาจรัฐ

จากวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งหมด แม้ว่าโดยภาพรวมแล้ว ไทยรัฐจะยืนอยู่ข้างกระแสการเรียกร้องของประชาชนซึ่งเห็นได้จากความโน้มเอียงของการพาดหัวข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามพบว่า

1. ในช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง ไทยรัฐมีความระมัดระวังการเสนอข่าวสูง ความกล้าในการเสนอมีน้อยกว่าสยามรัฐเสียอีก โดยไทยรัฐจะไม่เสนอข่าวในลักษณะที่เป็นการต่อต้านรัฐบาล หรือบางครั้งก็จะหลีกเลี่ยงการเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว

ตัวอย่างเช่นในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ในวันที่มีการจัดตั้งกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม ไทยรัฐได้หลีกเลี่ยงไม่เสนอข่าวดังกล่าว จนกระทั่งวันต่อมาเมื่อมีการจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ไทยรัฐจึงมาพาดหัวใหญ่ในลักษณะที่ไม่ได้กระทบกระทั่งรัฐบาลในฉบับวันที่ 7 ตุลาคมว่า "จับนิสิตนักศึกษาครั้งใหญ่ เดินถือโปสเตอร์รอบกรุง เรียกร้องรัฐธรรมนูญ"

2. ในวันที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองและเกิดความรุนแรงขึ้น โดยที่ไม่อาจคาดเดาได้ว่าเหตุการณ์จะลงเอยในรูปแบบใด ไทยรัฐจะหลีกเลี่ยงการเสนอข่าวที่ให้ภาพลบแก่รัฐบาล โดยมักจะใช้วิธีการพาดหัวข่าวที่เป็นกลางหรือนำเอาตัวเหตุการณ์มาพาดหัว กล่าวคือ

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ไทยรัฐในฉบับวันที่ 15 ตุลาคมพาดหัวข่าวใหญ่ว่า "รัฐบาลลาออก ในหลวงตั้งสัญญา พรรคศักดิ์เป็นนายก ครัสวันมหาวิปโยค ประวัติศาสตร์ชาติไทยต้องนองเลือดตายนับร้อย"

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 ไทยรัฐในฉบับวันที่ 6 ตุลาคม พาดหัวข่าวใหญ่ว่า "จัดการนศ.หมิ่นเจ้าฟ้าชาย นายกออกทีวีชี้สะท้อนใจมาก"

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 ไทยรัฐในฉบับวันที่ 19 พฤษภาคม 2535 พาดหัวข่าวใหญ่ว่า "ไทยวิปโยค บ้านเมืองย่อยยับ"

แสดงให้เห็นว่า เมื่อถึงจุดวิกฤตแล้ว ไทยรัฐจะเปลี่ยนท่าทีเพื่อรักษาองค์กรเอาไว้ และจะไม่ปะทะกับอำนาจรัฐ

เปรียบเทียบบทบาทเชิงข่าวสารข้อมูลของสยามรัฐและไทยรัฐ

บทบาทเชิงข่าวสารข้อมูลของสยามรัฐและไทยรัฐมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังนี้

ประการแรกในด้านการให้น้ำหนักและความสำคัญต่อวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้ง 3 ครั้งถือได้ว่าสยามรัฐให้น้ำหนักและความสำคัญมากกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพที่มุ่งเสนอข่าวหนัก(Hard News)อันได้แก่ ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ขณะที่ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์เชิงประชานิยม(Popular Newspaper)ซึ่งโดยทั่วไปมักมุ่งเสนอข่าวอาชญากรรมและข่าวทั่วไปมากกว่า

ประการที่สองทิศทางการเสนอข่าว โดยภาพรวมแล้วทั้งสยามรัฐและไทยรัฐมีความโน้มเอียงตามกระแสเสียงของประชาชนมากกว่าที่จะโน้มเอียงไปทางรัฐบาล ซึ่งจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าวส่วนใหญ่ที่มักเป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของการชุมนุมของประชาชนที่ชุมนุม เรียกร้องหรือชุมนุมต่อต้านรัฐบาล

ประการที่สามในแง่ของความกล้าเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาแล้ว สยามรัฐจะมีความกล้ามากกว่า ขณะที่ไทยรัฐมีความระมัดระวังตัวสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ซึ่งบางครั้งได้ใช้วิธีหลีกเลี่ยงไม่นำเสนอข่าวที่กระทบกระทั่งกับรัฐบาล

ประการที่สี่ในวันที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง มีการปะทะกันเกิดขึ้นหรือมีการกวาดล้างกลุ่มผู้ชุมนุม ทั้งสยามรัฐและไทยรัฐจะหลีกเลี่ยงการเสนอข่าวในแง่ลบหรือข่าวที่จะกระ

ทบทวนถึงรัฐบาลทันที แสดงให้เห็นว่าเมื่อถึงจุดวิกฤตหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับได้เลือกที่จะรักษาองค์กรไว้มากกว่าที่จะปะทะกับรัฐบาล

บทบาทการอธิบาย ตีความและแสดงความคิดเห็น

บทบาทการอธิบาย ตีความและแสดงความคิดเห็นเป็นบทบาทที่สำคัญของหนังสือพิมพ์ควบคู่ไปกับบทบาทการให้ข่าวสารข้อมูล ซึ่งทั้งสยามรัฐและไทยรัฐได้แสดงบทบาทเชิงความคิดเห็นดังนี้

บทบาทเชิงความคิดเห็นของสยามรัฐ

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเกิดกระแสการเรียกร้องรัฐธรรมนูญจากนิสิตนักศึกษาและประชาชน สยามรัฐได้แสดงความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับการเรียกร้องดังกล่าว และไม่เห็นด้วยกับการจับกุมกลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญโดยให้เหตุผลว่าการเรียกร้องเป็นสิทธิที่สามารถแสดงออกได้ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

ดังตัวอย่างในบทบรรณาธิการฉบับวันที่ 10 ตุลาคมในชื่อเรื่องว่า "เพียงผิคนโยบายรัฐ" ซึ่งได้คัดค้านการจับกุมผู้ต้องหาเรียกร้องรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ภายหลังวิกฤตการณ์ซึ่งจบลงด้วยการเดินทางหนีไปต่างประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร สยามรัฐยังได้เสนอแนะแนวทางทางร่างรัฐธรรมนูญใหม่ว่าควรเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งมีชนวนมาจากการเดินทางกลับเข้ามาประเทศไทยของจอมพลถนอม กิตติขจร สยามรัฐได้แสดงความไม่เห็นด้วยกับการเดินทางเข้ามาดังกล่าว และเสนอให้รัฐบาลผลักดันออกไปด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง เช่น การนิมนต์ให้ออกไปด้วยความสมัครใจ การลงประชามติทั่วประเทศ หรือการรื้อฟื้นคดีการฆ่าประชาชนในวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 เพื่อพิจารณาความผิดจอมพลถนอม กิตติขจร

ดังตัวอย่างในบทบรรณาธิการฉบับวันที่ 23 กันยายนในชื่อเรื่องว่า "นิมนต์ให้ออกไปเสีย" ซึ่งเรียกร้องให้รัฐบาลผลักดันจอมพลถนอม กิตติขจรออกไป

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 ซึ่งเกิดการชุมนุมของประชาชนเพื่อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งและคัดค้านการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา คราประยูร สยามรัฐได้แสดงความคิดเห็นด้วยกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีว่าจะมาจากการเลือกตั้ง อีกทั้งยังได้วิพากษ์วิจารณ์ไปยังตัวพลเอกสุจินดา คราประยูรโดยตรงว่าเป็นคนเหตุแห่งความวุ่นวายรวมถึงโจมตีพรรคร่วมรัฐบาลที่สนับสนุนพลเอกสุจินดาที่ไม่ยอมแก้ไขรัฐธรรมนูญให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งตามเสียงเรียกร้องของประชาชน นอก

จากนี้ยังได้แสดงทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลในการปิดกั้นการเสนอข่าว

ดังตัวอย่างบทบรรณาธิการในฉบับวันที่ 8 พฤษภาคมในชื่อเรื่องว่า "พลเอก สุจินดา กับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น" ซึ่งเป็นการวิพากษ์วิจารณ์พลเอกสุจินดาว่าเป็นต้นเหตุแห่งความวุ่นวายที่เกิดขึ้นและเรียกร้องให้พิจารณาตัวเอง

บทบาทเชิงความคิดเห็นของไทยรัฐ

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ไทยรัฐมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญค่อนข้างน้อย และมีความระมัดระวังในการเสนอความคิดเห็นค่อนข้างมากเนื่องจากเป็นยุคที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารประเทศ

ดังตัวอย่างบทบรรณาธิการในฉบับวันที่ 12 ตุลาคมในชื่อเรื่องว่า "อำนาจควบคุมผู้ถูกจับ" ซึ่งได้กล่าวถึงอำนาจการคุมขังผู้ต้องหาตามที่ระบุในกฎหมาย โดยไม่ได้แสดงความคิดเห็นเรื่องการเรียกร้องรัฐธรรมนูญเหมือนสยามรัฐ

จวบจนพ้นวิกฤตการณ์ทางการเมืองไปแล้ว ไทยรัฐจึงมีท่าทีสนับสนุนการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น แสดงถึงการไม่คงเส้นคงวาทางความคิดเห็นของไทยรัฐ

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 ไทยรัฐได้แสดงความไม่เห็นด้วยกับการเดินทางกลับเข้ามาประเทศไทยของจอมพลถนอม กิตติขจรด้วยเหตุผลที่เป็นต้นเหตุแห่งความวุ่นวาย และเห็นว่ารัฐบาลควรจัดการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง โดยไม่ได้ระบุว่าต้องผลักดันให้จอมพลถนอม กิตติขจรออกนอกประเทศเหมือนกับสยามรัฐ

ดังตัวอย่างในบทบรรณาธิการในฉบับวันที่ 22 กันยายนในชื่อเรื่องว่า "สุกิตติขจรโรภิกขุ" ซึ่งเสนอว่ารัฐบาลควรเร่งแก้ไขปัญหาจอมพลถนอมด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 ไทยรัฐได้แสดงความเห็นคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งสอดคล้องกับกระแสการเรียกร้องของประชาชน แต่ไทยรัฐได้หลีกเลี่ยงที่จะโจมตีพลเอกสุจินดา คราประยูร โดยพุ่งเป้าโจมตีไปที่พรรคร่วมรัฐบาลที่สนับสนุนพลเอกสุจินดา คราประยูรแทน

ดังตัวอย่างในบทบรรณาธิการฉบับวันที่ 14 พฤษภาคมในชื่อเรื่องว่า "พรรครัฐบาลอย่ากลับลำ" ซึ่งเป็นการวิพากษ์วิจารณ์จุดยืนในการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งของพรรคร่วมรัฐบาล

นอกจากนี้ยังได้แสดงทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา

ความขัดแย้งแต่ควรจะใช้รัฐสภาเป็นเวทีในการคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้น

เปรียบเทียบบทบาทเชิงความคิดเห็นของสยามรัฐและไทยรัฐ

สยามรัฐและไทยรัฐได้แสดงบทบาทเชิงความคิดเห็นที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันดังนี้
ประการแรก โดยภาพรวมแล้วทั้งสยามรัฐและไทยรัฐได้แสดงความคิดเห็นไม่
สวนกับกระแสการเรียกร้องของประชาชน แต่สยามรัฐถ้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่ตรงไปตรง
มามากกว่าไทยรัฐ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือวิกฤตการณ์ 17-20 พฤษภาคม 2535 สยามรัฐคัด
ค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งและวิพากษ์วิจารณ์ไปยังตัวพลเอกสุจินดา ครา
ประยูรโดยตรงว่าเป็นต้นเหตุแห่งความวุ่นวาย ขณะที่ไทยรัฐซึ่งคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มา
จากการเลือกตั้งเช่นกัน แต่ไม่ได้โจมตีพลเอกสุจินดา คราประยูรเลย โดยหลีกเลี่ยงไปโจมตี
พรรคร่วมรัฐบาลที่ไม่ยอมแก้ไขรัฐธรรมนูญให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง

ประการที่สอง การแสดงความคิดเห็นของสยามรัฐมีความคงเส้นคงวามากกว่า
ไทยรัฐ กล่าวคือในระยะก่อนวิกฤตการณ์ ไทยรัฐมักจะแสดงความคิดเห็นที่ระมัดระวังมาก จน
เมื่อเหตุการณ์ขยายวงหรือจบลงด้วยชัยชนะของกระแสการเรียกร้องของประชาชน ไทยรัฐจึง
จะแสดงจุดยืนที่ชัดเจน ซึ่งเห็นตัวอย่างได้ชัดในวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516

บทบาทการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลง

ทั้งสยามรัฐและไทยรัฐได้เสนอข่าวและความคิดเห็นที่สอดคล้องกับกระแสการ
เรียกร้อง จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงในวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้ง 3 ครั้งกล่าวคือ

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 การเรียกร้องรัฐธรรมนูญได้ขยายออก
ไปเป็นประชามติจนกระทั่งมีการชุมนุมใหญ่เกิดขึ้น และในที่สุดได้มีการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ภาย
หลังจากที่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรพ้นจากอำนาจไป

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งได้มีการเรียกร้อง รณรงค์ให้ผลักดัน
จอมพลถนอม กิตติขจรออกนอกประเทศเพื่อยุติความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จนกระทั่งรัฐบาลม.ร.ว.
เสนีย์ ปราโมชมีแนวโน้มเห็นด้วย จึงได้ส่งตัวแทนไปเจรจากับจอมพลถนอม กิตติขจรเพื่อให้
เดินทางออกไป แต่ยังไม่ทันสัมฤทธิ์ผลได้เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นและรัฐบาลม.ร.ว.เสนีย์ได้พ้นจาก
อำนาจไปเสียก่อน

วิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 ได้เกิดกระแสเรียกร้องให้
นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง จนกระทั่งได้เกิดคลื่นกระแสการชุมนุมครั้งใหญ่ของประชาชน

จนกระทั่งพลเอกสุจินดา คราประยูรทนแรงกดดันไม่ไหวต้องลาออกจากตำแหน่ง และเปิดทางให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งในเวลาต่อมา

หากจะเปรียบเทียบบทบาทในการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงระหว่างสยามรัฐและไทยรัฐแล้วพบว่าสยามรัฐมีบทบาทมากกว่า กล่าวคือ

ประการแรกสยามรัฐในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพได้ให้น้ำหนักและความสำคัญกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งสามครั้งมากกว่าไทยรัฐซึ่งแม้จะมีการหันมาให้ความสำคัญกับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ก็มีน้ำหนักไม่เท่ากับสยามรัฐ

ประการที่สองจุดยืนในการนำเสนอสยามรัฐมีลักษณะที่คงเส้นคงวามากกว่าไทยรัฐ ดังจะเห็นได้จากจุดยืนของบรรณาธิการต่อประเด็นการเรียกร้องรัฐธรรมนูญในวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งสยามรัฐไม่มีความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังวิกฤตการณ์โดยเห็นด้วยกับกระแสการเรียกร้อง ขณะที่การนำเสนอของไทยรัฐในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ยังไม่ชัดเจน จนกระทั่งเมื่อชัยชนะเป็นของฝ่ายนิสิตนักศึกษาแล้วไทยรัฐจึงเห็นด้วยกับการร่างรัฐธรรมนูญใหม่

ประการที่สามสยามรัฐมีความกล้าหาญในการแสดงความคิดเห็นที่ปะทะกับรัฐบาลมากกว่า ดังจะเห็นได้จากการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งในวิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 สยามรัฐได้โจมตีไปยังพลเอกสุจินดา คราประยูรโดยตรงว่าเป็นต้นเหตุแห่งความวุ่นวายและเรียกร้องให้พิจารณาตัวเอง ขณะที่ไทยรัฐได้หลีกเลี่ยงการโจมตีพลเอกสุจินดา คราประยูรโดยโจมตีไปที่พรรคร่วมรัฐบาลที่ร่วมอยู่ในคณะรัฐบาลของพลเอกสุจินดา คราประยูรแทน

ข้อ เสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยภายในองค์กร อันได้แก่ นโยบายของเจ้าของหนังสือพิมพ์ แนวความคิดของกองบรรณาธิการ รวมไปถึงปัจจัยในเชิงธุรกิจ
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากตัวเนื้อหาของหนังสือพิมพ์เท่านั้น ถ้ามีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในวิกฤตการณ์ทางการเมืองแต่ละครั้งจะทำให้เนื้อหาสมบูรณ์มากขึ้น